

﴿٥٣﴾ سُورَةُ النَّجْمِ NECM SÛRESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Mekke'de nâzil olmuştur. 62 âyet, 360 kelime, 1400 harften ibarettir. Yalnız 32. âyet Medine'de nâzil olmuştur. Nücüm; yıldız demektir.

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ۝۱

Vâv'ı kasemdir. Âllâh-û Teâlâ kasem ediyor. (Bizim aramızdaki kasem birbirimizi inandırmak içindir. Cenâb-ı Hak'ın kasemi inandırmak için değil. Kasem olunan şeyin ehemmiyetine binâen, kıymetli olduğuna işarettir.) Bu âyet-i kerimeye, beş altı mânâ vermişler. وَالنَّجْمِ Kasem ederim yıldızlarla إِذَا هَوَىٰ sükût ettiği zaman ki kıyâmettir. Yıldızdan murad; "Süreyya (Ülker) Yıldızı"dır. Yahut parça parça nâzil olan Kur'an'dır, denilmiştir. Bu takdirde "hevâ" nüzul mânâsına geldiğine göre, nüzul eden Kur'an hakkı için olur.

Sûre-i Celîle, Muhammed Sallâllâhû Aleyhivesellem'in kırâatını ilk ilân ettiği sûredir. Asıl, bütün kâinata ziyâ veren yıldız O'dur.

Yahut Cibril-i Emin'in, Vahy-i İlâhi'yi getirdiği vakit ile kasem ediliyor.

Yıldızları halkeden Âllâh ki kendi Zât-ı Akdes'i ile kasem ediyor.
Bunların hepsinin hülâsası;

مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ-2

Sâhibiniz (Muhammed Sallâllâhû Aleyhivesellem) doğru yoldan sapmadı. Bâtıla da inanmadı.

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ-3

Ve o hevâsından (arzusuna göre söz) söylemez. (O'nun nutku, Kur'andır.)

إِنَّ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ-4

O (Kur'an veya onun din emrindeki sözü) ancak bir vahiydir ki Âllâh-û Teâlâ tarafından vahyedilmiştir.

عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ-5

Talim ediyor Âllâh, O'na. شَدِيدُ الْقُوَىٰ Kuvvet sahibi olan Âllâh, bu vahyi ona talim ediyor.

ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ-6

ذُو مِرَّةٍ Kuvvet sâhibi olan Âllâh, vahyini Habibine bildirdikten sonra فَاسْتَوَىٰ Rasûl-û Ekrem de istikrar etti. Tam, kâmil bir istikrar ile Ahkâm-ı İlâhiye'yi tebliğ etmeye başladı.

وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ-7

Ozaman üfûk ile'lâ'daidi. İki defa Miraç hâsıl olmuştur. Her ikisinde de Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem, Hâlik'ini ayın vücud ve gözle görmüştür.

Mekke'den, Kudüs'e kadar gidişi inkâr edenler olursa doğrudan doğruya kâfir olur. Kur'an'a karşı geldiğinden. Ondan yukarı olan safhaları, Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem hadislerle beyân ediyor. Fıska giriyor, yine cehenneme müstehak olur, tevbe ederse Âllâh CelleCelâlûhû tevbesini kabûl eder.

Bu iki Mirac'ın arasından on sene geçmiştir. Son Miraç hicretinden bir süre önce, ilk Miraç ise on sene evveldir. Biz ehl-i sünnetin itikadı, budur. Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem iki defa beşer gözler ile Hâlik'ini görmüştür.

ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّى -8

Ondan sonra Cenâb-ı Hak'ka tekarrub etti. فَتَدَلَّى yaklaşmıştı Âllâh'a. "Gel" dedi.

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى -9

قَابَ Miktar قَوْسَيْنِ yay. (O zamanda Arapların arasında ölçüler muntazam değildi, okun yayını birbirine müsâvi yapıyorlardı, ölçü oluyordu. Hâlik-i Kâinat onların lisaniyle onlara bildiriyor.)

فَكَانَ Var idi قَابَ miktar, Âllâh'a olan kurbiyeti, Rasûl-û Ekrem'in yakınlığı, قَوْسَيْنِ iki yay kadar أَوْ أَدْنَى belki daha yakın.

فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ -10

فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ Âllâh CelleCelâlûhû, abdine taltiftir, kendi kulluna orada, مَا أَوْحَىٰ öyle vahyetti. O vahyi, O bilir. Aşık-ı maşûkun

mülâki olduğu zaman, oradaki cereyan eden hâli kimin haddidir, onu anlasın? (Gözleriyle) gördüğünü, kalbi yalanlamadı.

11- مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَى

O'nun (Aleyhisselat-û Vesselâm'ın) gördüğünü, kalbi tekzib etmedi.

12- أَفْتُمَارُونَهُ عَلَى مَا يَرَى

O'nun gördükleri hakkında şimdi kendisiyle tartışacak mısınız, mücâdele mi ediyorsunuz?

13- وَلَقَدْ رَأَهُ نَزَلَةً أُخْرَى

İkinci def'a da gördü, bu ikincisidir. Birinci değil ki inkâr ediyorsunuz.

14- عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى

O'nu bir defa da Sitret'ül Munteha yanında görmüştü.

15- عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى

Cennet'ül Mêvâ da onun yanındadır. Cennetü'l Mêvâ; Melekler ve müttekilerle, şühedâ ruhlarının barındıkları Cennet'dir.

Sidret'ül Müntêha, Tûba ağacıdır. "Nebk Ağacı" olduğunu söyğleyenler de vardır. Yedinci kat semânın üstünde, Arş'ın sağındadır. Cennet ırmakları, onun kökünden çıkar. Melekler ona kadar varır, ötesine geçemezler. Meyvesi, Hecr destileri, yaprağı filkulağı gibidir. Bütün mahlukâtın ilim ve amelleri onda nihayet bulur.

16- إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى

O zamanlar ki setretti Tecelliyât-ı İlâhiye sidreyi. Sitret'il Münec teha'ya, Âllâh tecelli ederse nasıl olur? Misâl olarak; Güneş tulû ettiği zaman nasıl ki geniş bir sahayı aydınlatıyorsa, ya Tecelliyât-ı İlâhiye zuhur ederse! Arş-ı İlâhi ve sidreyi, hepsini ihâta ediyor. Bu halde iken Rasûl-û Ekrem'in vaziyeti ne olur?

Onu, tavsifi kâbil olmayan şeyler bürümüştü. Veya Nur-u İlâhi kaplamıştı. Yahut orada sayısız melekler ibadet etmekteydiler.

17- مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى

مَا زَاغَ الْبَصَرُ Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem'in gözü meyletmedi. وَمَا طَغَى Gördüğü şeyden meyl ve sağına soluna tee cavüz etmedi. Gözü kaymadı ve kamaşmadı.

O kadar dolmuş idi ki Tecelliyât-ı İlâhi'den, Âllâh'ın sevdiği mahlûklar bile ona yol bulamadı.

18- لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى

Azamet-i İlâhiye'ye delâlet edecek, hiçbir kimsenin görmediği şeyleri, göklerde, Arş-ı İlâhi'de gördü.

19- أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ

Ey puta tapanlar. (Lât adındaki put, ölmüş olan bir adamın hayatta iken benzeri şekli idi. Uzzâ adındaki put ise bir ağacın şekliydi. Yapmışlar onlara taparlardı.) Gördünüz mü, o Lât ve Uzzâyı?

20- وَمَنْوَةَ الثَّالِثَةِ الْآخِرَىٰ

Ve diğer üçüncüsü Menat'ın bir kudreti var mı ki Âllâh-û Teâlâ'yı bırakıp da onlara tapıyorsunuz? (Menât ise bir kaya idi. Hüzeyl ve

Huzaa kabileleri bunun etrafında tavaf eder, kurbanlarını burada boğazlardı.)

21- أَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْأُنثَىٰ

Kendinize erkekleri tercih edip de kız çocukları, O'na uygun görüyorsunuz.

22- تِلْكَ إِذَا قَسَمَةٌ ضَيْرَىٰ

Ne fenâ bir taksimdir. Âllâh diyor fakat Âllâh'a istemediğini veriyor, kendine de istediğini alıyor. O hâlde bu insafsızca bir taksim.

23- إِنَّ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَأَبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَىٰ

Bunların hiçbirisinin hak ve hakikati yok. Birtakım isimlerdir. أَنْتُمْ وَأَبَاؤُكُمْ Sizler ve babalarınızla beraber isim koymuşsunuz. Lât, Uzzâ ve Menât gibi uydurmuşsunuz. Âllâh CelleCelâlûhû, onlar hakkında hiçbir delil indirmemiştir. إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ Ancak kendi zannını, şeytanın telkin ettiği zan, وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ bu tamamen nefislerinin arzusudur. وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَىٰ Hâlbuki kendilerine Rableri tarafından hidâyet (Rasûl ve Kitap) gelmiştir.

24- أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا تَمَنَّىٰ

Yoksa insan her temenni ettiğiine (ilahlarının şefaataına, istediklerine peygamberlik verebilmeye) nâil olabilir mi?

25- فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَىٰ

(Hayır, olamaz.) Dünyada, ahirette Âllâh-û Teâlâ'nındır. Hüm küm, iradesine tâbidir.

وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَى

Göklerde ne kadar hesapsız melekler var ki şefaatları hiçbir şeye fayda vermez. إِلَّا لَمْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَى Ancak Cenâb-ı Hak, izin verdikten sonra hoşnut olduğu kimse için. Âllâh'ın izin vermesi dışında, bir işe yaramaz.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيُسَمُّونَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةَ الْأُنثَى -27

Ahirete imân etmeyen bu müşrikler, melekleri dişilerin adlarını takıyorlar. لَيُسَمُّونَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةَ الْأُنثَى

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا -28

Hâlbuki onların bu hususta hiç bilgileri yoktur. Sâdece zanna uyuyorlar. وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا Zan ise hiç şüphesiz hakikat bakımından bir şey ifâde etmez. Ancak hak ve hakikatle imân edilir.

فَاعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا -29

Ey Habibim Ekmelerrusûl Sallâ-lâhû Aleyhivesellem, böyle inadi olan küfür taşıyanlardan i'raz et, va'z-ı nasihat etme. وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا Onun için sen, zikrimi-

ze iltifat etmeyen ve dünya hayatından başka bir şey istemeyenlerden yüz çevir.

ذٰلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ-30
اَعْلَمُ بِمَنْ اهْتَدَى

ذٰلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ İşte onların ilimde ulaşılabildikleri son had budur. اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ اهْتَدَى "inne Rabbeke" Senin Rabbin "hûve e'lemû" en iyi bilendir. "bi-men dalle an sebilihî" (İbadetlerinden bahsederlerdi. "Ben gece teheccüde kalkıyorum, şu ibadeti yapıyorum" diyenler oldu. Onun için Emr-i İlâhî'dir. Kendi yaptığınız, Âllâh ile aranızda kalsın. Yaptığınızı meydana çıkarıp da ucba sebep olmasın. Çünkü ucub, sizin amelinizi iptâl eder.) Şüphe yok ki senin Rabbin, doğru yoldan saparı, dalalette ısrar edeni daha iyi bilendir. Hidâyeti bulan, doğru yolu tutanı çok iyi bilir.

وَلِلّٰهِ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اَسَاؤُا بِمَا-31
عَمِلُوْا وَيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا بِالْحُسْنٰى

وَلِلّٰهِ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ Göklerde ve yerde ne varsa hepsi, Âllâh-û Teâlâ'nın halk ve mülküdür. لِيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اَسَاؤُا (Hepsinin hâllerine ve amellerine vakıftır.) Bu, Âllâh'ın kötülük edenleri yaptıklarıyla cezalandırılması, بِمَا عَمِلُوْا yaptığı amellerle. وَيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا بِالْحُسْنٰى İhsan eyliyen, güzel davrananları da daha güzelleriyle mükâfatlandırması içindir. (Hüsne; Cennetin ismidir.)

Bunlar kimdir, ne ile bu dereceye varıyor?

الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعٌ-32
 الْمَغْفِرَةُ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي
 بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى

^j|^-ol ^ç-5^

الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ Kebâir günâhlardan ictinab eder (Kebâir günâhlar hangileridir? Kur'an-ı Azimüşşân'da men ettikten sonra, bir cezâ tâyin edilmiş. Meselâ hırsızın elinin kesilmesi, zinâ yapanın celd edilmesi, katleden katledilir. Böyle hüküm verilenler kebâirdir. Bir insan kebâirden halis tevbe ederse, Âllâh segâiri de bu arada affeder.) Cennette mükâfatlananlar onlardır ki kebâirden ictinab eder. وَالْفَوَاحِشَ Çirkin olan ahlâktan sakınıyor. إِلَّا اللَّمَمَ Ufak, küçük kusurlar müstesnâ kebâirden vazgeçerse segâiri affeder. إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعٌ الْمَغْفِرَةُ Rabbinin mağfireti her şeyden geniştir. هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ Âllâh CelleCelâlûhû, sizin hâlinize âlimdir. Halkeden bilmez mi? إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ Sizi topraktan halketti. وَأِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ Sizi topraktan halkettiği sırada ve henüz analarınızın karnında birer cenindiniz. فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ Her hâlinizi en iyi bilen O'dur. هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى Âllâh CelleCelâlûhû, kötülükten sakınanları en iyi bilendir.

Âdem Aleyhisselâm'ın topraktan yaratılışı, insanın ana rahmindeki durumu ve aslındaki zayıflığı ve aczi hatırlatılarak, kendini beğenip kibir ve riyâyaya kapılmaması istenmiştir.

أَفْرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى-33

Ey Habibim Ekmelerrusûl Sallâllâhû Aleyhivesellem, gördün mü onu ki تَوَلَّى i'raz etti, arkasını döndü imândan.

34- وَأَعْطَى قَلِيلًا وَأَكْذَى

(Malından) biraz verip sonra vermemekte direndi. Kalan kısmını vermedi.

35- أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهَوْ يَرَى

Gaybın ilmi, onun nezdinde midir ki (dostunun azabını yükleyebileceğini) görebilsin? Gaybın bilgisi kendi yanındadır da o mu görüyor?

Geçen âyetler, Müslüman olduktan sonra müşrikliğe dönen Velid bin Mugire hakkında nâzil olmuştur. Şöyle ki Velid, İslâm'a girince müşriklerden biri onu ayıpladı. Velid, Âllâh'ın azabından korktuğu için İslâm'a girdiğini söyleyince ayıplayan kişi; "Mallarından bir kısmını verirsen, azabını yüklenirim." dedi. Bunun üzerine Velid şirke döndü ve pazarlık ettiği malın birazını verdi. Kalanını vermekten kaçındı. Âyet-i kerime bu durumu açıklamaktadır.

36- أَمْ لَمْ يُنَبِّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَى

Yoksa kendisine haber verilmedi mi Mûsâ Aleyhisselâm'ın sahifelerinde yazılı olanlar?

37- وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى

Çok vefâkâr İbrahim Aleyhisselâm'ın sahifelerindekileri, Âllâh'a karşı olan vaadini ifâ eden İbrahim Aleyhisselâm'ın suhuflarını, Mûsâ Aleyhisselâm'ın suhuflarını, onlar okumadılar mı? Hiç kimse,

diğer bir kimsenin cürmünü üzerine alamaz. Herkes kendi cezasını çekecek.

38- **أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ**

Gerçekten hiçbir günâhkâr, başkasının günâh yükünü yükleyemez.

39- **وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ**

Bilinsin ki insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur.

40- **وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ**

Ve çalışması (Kıyâmet Günü mizanında) mutlaka görülecektir. (Bu malûmatı, suhularda görmediler mi?)

41- **ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ**

Sonra da ona, en değerli mükâfat verilecektir.

42- **وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنتَهَىٰ**

Ve şüphesiz ki bütün halkın (ölümlerinden sonra) imtinâ ve dönüşleri Âllâh-û Teâlâ 'yadır.

43- **وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ**

Hakikat güldüren de ağlatan da O'dur. (Dünyada âsi olup da tevbesiz giden kimseleri, ağlatan Âllâh'tır ahirette. Güldüren den murad; feraha yetiştirendir. Mûti olanlar, gülerdir.)

44- **وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا**

(Dünyada) öldüren, (ahirette) dirilten de O'dur.

Âyetlerde; insanın başkasının yaptığından bir fayda göremeyeceği çünkü herkesin kendisi için çalıştığı, çalışmasının sonuçlarının kıyâmette görüleceği hatırlatılmıştır.

Vücut topraktan halk olduğundan yerlidir. Ruh ise bu bedene misafir gelmiştir. Ruhun gıdası Zikrullah'tır. Namaz kılmak, Kur'an okumak, tesbih, tehlil, istiğfar, ibadetler ile kuvvet bulur. Vücudun gıdasını biraz kesince ruh kuvvet bulduğundan, Zikrullah ile ruh, bedene galebe eder, bedene hâkim olur. Fenâlıklar vücut bedenine icâbıdır. Ruhun icâbatı değildir. Katil, zinâ, sirket, cürüm hepsi vücut, bedenden meydana gelir.

Ruh gıdalanınca yavaş yavaş ahlâk-ı zemime zâil olur. Zâil olunca ruhun ahlâkı galip olur. O insan gitgide melekleşir. Vücut nasıl ki yemekle gıdalanırsa, ruh da "Lâ ilâhe İllallah" ile gıdalanır. Evliyaullah'ın çoğu, yirmi dört saatte bir lokma yemişler. Çünkü vücutları da ruh gibi olmuş. Ruh kuvvetlenince (**el-hükmü limen galebe**) hüküm galibindir. Ruh galebe ediyor.

45- وَأَنَّهُ خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ

Bilinsin ki Âllâh'tır, وَأَنَّهُ خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ rahime atıldığına (oluşan) nûtfeden erkek ve dişiye halkeden.

46- مِّنْ نُطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ

Bir nutfeyi meniden rahme ilka olduktan sonra erkek ve dişiye halkeden O'dur.

47- وَأَنَّ عَائِمَهُ النَّشَأَ الْآخِرَىٰ

(Ölümden sonra) yeniden diriltmekte O'na aittir.

48- وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ

Yine o Âllâh'tır ki zengin eden de varlıklı kılan da O'dur.

49- **وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشَّعْرَىٰ**

Yine o Âllâh'tır ki Şi'râ yıldızının Rabbi de yine O'dur.

Şi'râ; Huzâa kabilesinin taptığı parlak bir yıldızdı.

50- **وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ**

Yine O Âllâh'tır ki أَهْلَكَ helâk etti rüzgâr ile عَادًا الْأُولَىٰ birinci Âd kavmini. O helâk etti.

51- **وَتَمُودًا فَمَا أَبْقَىٰ**

(Semud kavmi Salih Aleyhisselâm'ın kavmidir.) Semûd kavmini de (O helâk etti) ve geriye hiçbir şey bırakmadı.

52- **وَقَوْمَ نُوحٍ مِّنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْعَىٰ**

Daha önce de çok zalim ve pek azgın olan Nûh kavmini de (helâk etmişti.) (Nûh Aleyhisselâm'ın kavmi, Âd ve Semûd kavminden daha zalimdiler.)

53- **وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ**

Altı üstüne gelen kasabalarını da devirip yıkmıştı. (مُؤْتَفِكَ Lût kavminin köyleridir.)

54- **فَعَشِيهَا مَا غَشِيَ**

Onlara giydirdi de giydirdi. (Acıklı azabını üstlerine bindirdi.)

55- **فَبَيِّبَ الْأَعْرَابَ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ**

Şimdi, Rabbinin nimetlerinin hangisinde şüpheyeye düşersin?

هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النَّذْرِ الْأُولَىٰ -56

Bu Kur'an, *هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النَّذْرِ الْأُولَىٰ* işte bu beyân, evvelki inzarlardan bir inzardır, uyarıcıdır.

Evvelki peygamberlerin inzarı cümlesinden veya onlar kabilinden bir inzardır.

أَزَفَتِ الْأَزْفَةُ -57

Yaklaşan (kıyâmet) yaklaştı.

لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ -58

Onu, Âllâh-û Teâlâ'dan başka açığa çıkaracak yoktur. Hiç kima se keşfe kâdir değildir. Yahut onun ne zaman ve nasıl olacağını keşfederek bilecek kimse yoktur. Kıyâmet yaklaşmıştır. Onu açığa çıkaracak olan da Âllâh'tır.

أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ -59

Şimdi siz, bu söze (Kur'an)a mı taaccüp ediyor, şaşıyorsunuz?

وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ -60

Gülüyorsunuz da (halinizin vehametine) ağlamıyorsunuz. (Kendi halinize ağlamanız lazım gelirken gülüyorsunuz.)

وَأَنْتُمْ سَامِدُونَ -61

Ve siz habersiz oyalanmakta gafilersiniz.

فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَعَبُدُوا -62

Haydi, hepiniz Âllâh-û Teâlâ'ya secde edin. Ona kulluk, ibadet eyleyin.

Peygamber Sallâllâhû Aleyhivesellem'den; "Vennecmi sûresini okudum, secde etmedim" demiştir. Bu secde-i tilâvetin vacip olmadığına delildir. İmamı Şafii ile Ahmet bin Hanbel'in mezhepleri budur. Bir cemaate göre; okuyana da dinleyene de secde vaciptir. İmamı Âzam'ın kavli budur.

